

Kom-i-gang-brosjyrer

Dette er en serie av hjelpemidler for arbeidet med etterutdanning lokalt i distriktene og klubbene. Oversikt over alle dokumentene finner du på forbundets websider

Brosjyre nr. 9**Om arbeidet i fagforeningenes etterutdanningsutvalg.** (rev. august 2015)

Om arbeidet i de lokale etter- og fagutdanningsutvalgene.

Hva skal vi jobbe med?

- 1) Etterutdanning:
Fremme etterutdanning blant forbundets medlemmer.
- 2) Grunnutdanningen:
Engasjere oss i fag og fagutvikling
Fremme god opplæring for lærlingene i virksomheten.
Stille medlemmer til prøvenemndene
- 3) Forskrift og regelverk:
Fremme god lokal kompetanse om forskrifter og regelverk
Engasjere oss i forskrifts- og regelverkspolitikk

Noen tips om oppgaver for de lokale etterutdanningsutvalgene

Kompetanse om fagene og utvikling av fagene:

De fleste som har jobbet lenge med fag og fagutvikling vil hevde at dette er et felt innen tillitsvalgтарbeidet som krever spesiell erfaring og innsikt. Det er nok riktig, og denne kompetansen kan selvfølgelig utvikles. Men det er også viktig å huske at kompetansen allerede finnes blant mange. Eksempler på dette er:

- Deltakere i prøvenemnder

- Medlemmer i lokalpolitikken som jobber med utdanning

- Medlemmer som sjøl er under utdanning

- Tillitsvalgte lokalt og sentralt med engasjement knytta til fagutdanning

Dere har sikkert ideer om flere målgrupper som kan hjelpe oss i dette arbeidet.

Hvordan kan denne kompetansen utvikles?

Forbundet jobber for tiden med flere tilbud for å skolere opp lokale ledd innen dette temaet. Tilbudene startet høsten 2007, og har vært under utvikling helt opptil nå i 2015. De er enda mere viktige nå.

Mye kan imidlertid gjøres med enkle grep. Først og fremst gjennom at det føres diskusjoner om temaet i de faglige miljøene, lokalt og sentralt. I de lokale miljøene gjelder det å ta diskusjonene opp i de foraene vi har. Distrikt, fagforening og klubb. Her må de lokale utvalgene ta initiativ, og stille seg til disposisjon.

Noen aktuelle saker i skrivende stund:

- Ny støtteordning på LOK for dem som ønsker å gå på kurs.

- Kunnskapsløftet - nye læreplaner

- Initiativ til endringer i fagbrevsstrukturen for elektrofag

- Ny FSL og FSH

- FEK (Tidligere FKE. Revidert i 2013).

Distrikt eller fagforeninger bør holde møter for å diskutere de samme spørsmålene. Alle de engasjerte som vi har nevnt over, vil da selvfølgelig være en viktig målgruppe å henvende seg til.

Det dreier seg om å holde blikket opp og fram. Se for seg at disse temaene skal bli en fast "spalte" i alle ledd i organisasjonens forskjellige fora. Du som møtearrangør må også være bevisst at temaet kan være komplekst. Tålmodige møteledere, god skriftlig informasjon og gruppediskusjoner er en god vei for å sikre engasjement og læring.

Om etterutdanning

Definisjoner

Normalt omtales dette temaet som "etter- og videreutdanning". Det finnes flere definisjoner, og én er at etterutdanning er utdanning innen det fagbrevet du allerede har. I og med at det finnes folk som ikke har fagbrev, må vi strekke det til å gjelde det arbeidsfeltet du har.

Videreutdanning blir da å utdanne seg videre "forbi" sitt eget fag eller arbeidsfelt. Her vil for eksempel det å ta teknisk fagskole, eller et helt nytt grunnutdanningsforløp, bli videredanning.

Innen landsoverenskomstområdet har en likevel sett på overgang til beslektede fagbrev som etterutdanning, selv om det er et helt nytt forløp.

Vi har utfordringer på mange nivåer når vi skal fremme etterutdanning.

- Få medlemmene interessert i å ta etterutdanning

- Fri til å delta

- Finansiering

- Skaffe fram riktig tilbud

Få medlemmene interessert i å ta etterutdanning

Dette er et omfattende tema. Vi nevner derfor bare noen få punkter.

Identifikasjon:

Det er ikke alltid like enkelt å identifisere sine egne behov for etterutdanning. Forskning underbygger dette. Dette kan ofte forveksles med at de ansatte ikke har noen behov. Læreplanene for elektrofag er imidlertid utformet slik at en fagarbeider skal kunne aktuell teknologi. Mao, det en ikke vet kan en jo ikke føle behov for heller. Forbundet har utviklet maler for tekniske seminarer. (om tekniske seminarer, se i verktøykassa på forbundets webside). Hensikten er å vise fram det nye innen teknologi, samt å hjelpe til med identifisering av behov.

Kartlegging, enkelt og kort

Kartlegging har tatt livet av mye godt etterutdanningsengasjement. Unngå derfor de kompliserte kartleggingsverktøyene som finnes. Et enkelt klubbmøte med kafebordoppsett og gruppesamtaler vil sannsynligvis gi gode nok oversikter over hva den enkelte vil. Forbundet har modeller for gjennomføring av dette i verktøykassa.

Opplæringsutvalget

Tidligere tilbakemeldinger fra klubbene viser at det avholdes svært få møter i opplæringsutvalgene i bedriftene. Husk at opplæringsutvalget også skal være en støttespiller for den enkelte. Derfor må opplæringsutvalgene gjennomføre møter etter en mal det er beskrevet i bl.a. i landsoverenskomsten for elektrofagene. Der er prosedyrene for dette arbeidet beskrevet, og det er et greit utgangspunkt for arbeidet.

Fri til å delta

Tariffavtalene og loven legger nå forholdene godt til rette for å få fri til å delta i etterutdanningstilbud.

Finansiering – økonomi

Mye er her kommet på plass. Likevel har denne delen av etterutdanningsproblematikken vært en hard nøtt å knekke.

Vi har i dag følgende økonomiske ”rettigheter”

Landsoverenskomstens § 5 er etter hvert tilpasset vår tid. Den gir rett til etterutdanningstilbud som er relevant for den enkelte i løpet av to år. Dette skal dekkes av arbeidsgiver, og forutsettes enighet om tidspunkt for gjennomføring. (sjekk landsoverenskomsten § 5).

Landsoverenskomstens tilbud om økonomisk støtte til etterutdanning

For etterutdanningstiltak skal medlemmer på landsoverenskomsten ha støtte til livsopphold tilsvarende pr. juni 2015 8750,- per uke, inklusiv feriepenger og skatt. For kortere tiltak tilsvarende mindre. Støtten forutsetter medlemskap i 52 uker. Det er de til enhver tid gjeldende regler for ordningen som gjelder.

På denne nettadressen finner du oppdaterte vedtekter og summen på støtten.

<http://elogit.no/utdanningsfond-lok>

LOs utdanningsfond:

For de fleste av medlemmene på landsoverenskomsten er også LOs utdanningsfond et tilbud. Det forutsetter imidlertid at du har vært medlem i tre år, og at du har "Landsoverenskomsten for elektrofagene" som overenskomst.

Sjekk denne nettdressen: <http://www.lo.no/Medlemsfordeler/Artikler-om-medlemsfordeler/LOs-utdanningsfond/>

Skaffe fram riktig tilbud

Svært ofte finner ikke medlemmene fram til de kursene de ønsker seg, og svært ofte avlyses kurs på grunn av for liten deltakelse. Noe må mangle. Missing link.

Svarene blir ofte mer eller mindre gode nettbaserte kurs. Å studere på internett er krevende, og et litt tilbakelagt alternativ, i hvert fall i pedagogiske miljøer.

Frittstående internettbaserte kurs bør derfor være et siste alternativ. En kombinasjon av samlinger, og hjemmestudie med arbeid på Internett, er derimot en god løsning.

Hva kan så et fagutdanningsutvalg i distriktene eller fagforeningene gjøre?

Gjennom flere år har det i noen områder pågått samarbeid mellom våre lokale ledd og Norsk Teknologis lokale foreninger. I disse tilfellene har en gått sammen om å analysere det lokale behovet, og satt opp tilbud etter behovet. Dette har vist seg som en god løsning.

Der hvor en ikke får til et slikt samarbeid, kan fagutdanningsutvalget gjøre en slik analyse selv. Dersom en kan finne en form for fellesbehov, vil en også kunne skaffe deltakere nok.

Ta kontakt med forbundet, så kan vi hjelpe til med å legge link til disse lokale samarbeidsmodellene.

Om grunnutdanningen:

Definisjoner: Med grunnutdanning mener vi forløpet gjennom grunnskolen, videregående skole og fagprøve.

Engasjere oss i fag og fagutvikling

Forbundet er en viktig part i utformingen av fagene, og regelverket rundt fagene. Gjennom SRY og faglige råd deltar forbundets som rådgivende part på generelt plan, men også spesielt for utviklingen for elektrofagene spesielt. Det er derfor av stor

betydning at vi holder gode prosesser innad i forbundet om denne utviklingen. Dette krever innsikt og engasjement. Forbundet har sentrale utvalg som jobber med disse spørsmålene.

Fremme god opplæring for lærlingene i virksomheten

Mange montører syntes oppfølging av lærlingene er blitt vanskeligere. Likevel er de opptatt av å gjøre jobben. I noen bedrifter har en laget fadderordninger, hvor montøren har en lærling som en støtter gjennom hele læretiden. Der hvor dette fungerer får det veldig gode tilbakemeldinger. Å være veileder krever imidlertid sitt.

Fagforening kan hjelpe til med å sette temaet på dagsorden. Kurs for montører som er veiledere har vært holdt innen mange fag. Dette behøver ikke være lange kurs, og kan også som en start være tema for fagforeningsmøter.

Det at fagforeningen holder fokus mot denne typen problemer kan også være et argument for lettere å kunne verve lærlingen.

Stille medlemmer til prøvenemndene

De rammevilkårene som prøvenemndene gir blir fort førende for nivået på faget. Dersom prøvenemndene legger lista lavt retter bedriftene og lærlingen seg fort etter det, og tilsvarende om en legger lista høyt. Fagforeningene bør derfor være opptatt av å ha med "sine" folk i prøvenemndene. Sjekk neste oppnevning med yrkesopplæringsnemnda, og vær forberedt på å få med folk. Videre kan det være lurt å holde jevnlig møter med prøvenemndsmedlemmene.

Dette er reglene for oppnevning: (sjekk siste setning)

"Yrkesopplæringsnemnda oppnevner, eventuelt i samarbeid med andre fylkeskommuner, en eller om nødvendig flere prøvenemnder for det faget det er prøve kandidater i, jf. Opplæringslova (ol) §12-4. Prøvenemnda sensurerer den praktiske delen av fag-/svenneprøven. (jf. forskrift til ol. § 4-55). Prøvenemnda, som blir oppnevnt og administrert av fylkeskommunen ved yrkesopplæringsnemnda, skal ha minst to medlemmer med formell faglig kompetanse innfor området, og så langt det er mulig, hatt arbeidslivserfaring i faget. Fylkeskommunen ved yrkesopplæringsnemnda skal innhente forslag til medlemmer fra partene i arbeidslivet.

Forskrift og regelverk:

Definisjon: Med forskrifter og regelverk tenker vi på bl.a. på NEK 400, FSL, FSH osv.

Tekniske forskrifter er en av de helt grunnleggende faktorer for kvaliteten på de arbeidene vi utfører. At disse er relevante og lette å forholde seg til, er derfor av stor betydning. Videre er det selvfølgelig av stor betydning at våre medlemmer er oppdaterte og dyktige på disse.

Faglig kvalitet har vært et viktig tema for forbundet i alle år.

Fremme god lokal kompetanse om forskrifter og regelverk

I tariffoppgjøret 2006 ble det tatt inn at tekniske forskrifter skal være en del av opplæringen i bedriften. (ref LOK § 5). Det har utgangspunkt i at det fra noen hold hadde bredt seg en holdning om at elektrikere sjøl skulle levere en ”til enhver tid oppdatert fagarbeider”. Lønnen de mottar skulle altså innebefatte at en holdt seg oppdatert på egen tid, så å si.

At medlemmene engasjerer seg i fag og regler anser også forbundet som en selvfølge. Å stimulere til dette kan en bl.a. gjøre gjennom å drive informasjon om utviklingen i fagforeningene.

Fagforeningsblader og møter er ypperlige fora for dette.

Lykke til med arbeidet i uvalgene

www.elogit.no

August 2015